

Humor og Nærvær i Omsorgsarbejdet



• FORMÅL

Gældende for demensramte, personale og pårørende

- At øge **Livskvalitet** og **Glæde**
- At **forebygge Konflikter** i omsorgssituationer
- At fremme oplevelsen af **Værdi** og **Ligeværdighed**
- At skabe **Rum** for **Følelser** og **Initiativer**
- At fremme **Inklusion**, **Samhørighed** og **Fællesskab**
- At fremme **Kontakten** og **Samarbejdet** i relationerne
- At inspirere medarbejdere til øget brug af **Humor**, **Nærvær** og **Anerkendelse**

• BAGGRUND

Med ønsket om i højere grad at leve op til formålet har flere omsorgscentre iværksat projekt 'Humor og Nærvær i Omsorgsarbejdet'. Omsorgsklovnene Lille Ruth har over en periode på 3 år besøgt ialt 14 bo-enheder (overvejende demens-afsnit) – fordelt på 9 Omsorgscentre i 5 Kommuner (Frederikssund, Halsnæs, Hillerød, Lejre og Roskilde).

Projektet forløber som besøgsrækker af 5-12 besøg pr. bo-enhed. Ét demens-afsnit har i over 1 år modtaget faste ugentlige besøg. Det enkelte besøg er af 1-1½ times varighed + briefing med fast medarbejder før og efter.

Der afholdes orienterende personalemøder + løbende evaluering.

Lille Ruth har over de sidste 3 år gennemført i alt 214 besøg.



Sanser og Følelser aktiveres
– og der huskes



Åbning til Sprog og Hukommelse

• METODE

Omsorgsklovnene Lille Ruth har en **anerkendende, værdsættende og personorienteret** tilgang. Med **kærligt nærvær** møder hun beboeren i **øjnehøjde og i Nu'et**.

Respektfuldt spejler og tilpasser hun sig det enkelte menneske og situationen og **følger beboerens initiativer**. Der veksles mellem fællesskab med flere beboere og solokontakt, hvor den enkelte får **god tid og opmærksomhed**.

Lille Ruth bruger **dans, sange, rim og remser**, et **klart og utvetydigt kropssprog** og **langsom tale** i forholdsvis korte sætninger.

Tilgangen er **bekræftende, empatisk og med enkel humor**. Den er ligefrem, varm og imødekommende, og der **stilles ingen krav**. Der veksles mellem stille nærvær og munter friskhed afpasset beboeren og situationen.

Den åbenhjertige og kærlige tilgang og **spændende ting i den røde kuffert** (duftende blomster, tøjdyr, en fjer, fløjte, vifte etc.) **aktiverer sanser og følelser**. Beboerne **inspireres til at hjælpe og drage omsorg** for den enfoldige Lille Ruth, som er klædt i **klare og strålende farver**.

Der udformes **fotobøger** til samtalebrug og glæde for beboere, pårørende og personale.

Personalet inddrages og 'undervises' ved formøde, løbende observation og briefing samt ved den direkte oplevelse og medleven under besøgene.

Metoden går hånd i hånd med **Marte Meo, Eden Alternative** og **Tom Kitwood**.

• RESULTATER

Bygger på personalets løbende evalueringer af 13 besøgsrækker samt fra spørgeskema-evaluering af pilotprojekt med 25 besøg i bo-enhed med 12 beboere og 7 medarbejdere.

- synligt og konstatérbart bidrag til Livskvalitet og Glæde
- positiv effekt i forbindelse med Konflikthåndtering
- bidrager til Fællesskab og Resocialisering
- højere aktivitetsniveau og selvstændige Initiativer
- stimulerer Sanser og Følelser
- stimulerer Genkendelse og Hukommelse
- stimulerer det verbale Udtryk og Kommunikationen
- øger Bevægelse, Kropssprog og Mimik
- giver den demensramte oplevelsen af at være Værdifuld og til Hjælp og Nytte



• ERFARINGER

»Vi har fået åbnet øjnene for, at vores beboere har langt flere ressourcer, end vi troede, og jeg tænker, hvad er det, vi som personale IKKE gør? Og hvad skal vi gøre meget mere af? Dét har vi fået vigtige snakke om«

»En beboer, hvor vi som personale har haft svært ved at skabe kontakt, følger meget intenst med i 'Ruth-eriet', har strålende øjne, tårer, god øjenkontakt og har til og med rakt armen frem for at kramme Lille Ruth«

»En ellers udadreagerende og kritisk beboer er blevet langt mere positiv. Deltager nu konstruktivt og med humor i fælles måltider, hvor han henvender sig positivt og med lune til de andre beboere«

»Jeg har fået skærpet min opmærksomhed og tager nu i langt højere grad afsæt i beboerens stemninger og følelser. Hertil knytter sig så opgaven med medicin, personlig pleje etc.«

»Fællesskabet omkring selve 'Ruth-eriet' vækker en stor følelse af samhørighed og glæde ved sammen at kunne dele oplevelser, smil og – ja, tårer. Jeg observerer for eksempel, hvordan det giver smil i øjnene hos de omkringsiddende, da en vanligvis fåmælt beboer pludselig fortæller sammenhængende om en oplevelse med Lille Ruth«

»Det har inspireret os som personale til at tænke og gøre anderledes i hverdagen for at være medskabende til mere liv i livet for beboerne«

»En pårørende har udtrykt stor glæde ved besøgene af Lille Ruth. Det har været en stor følelsesmæssig oplevelse for ham at observere, hvordan hans kone reagerer og åbner op, og han deltager om overhovedet muligt hver eneste gang. Andre pårørende er kommet umiddelbart efter besøgene og fortæller 'Jamen, hvad har I dog gjort ...? Far stråler jo'!«

»En beboer, der i hverdagen opleves overvejende mimikløs og initiativfattig, viser stor omsorg for Lille Ruth, tager initiativ til samtaler og til at hjælpe Lille Ruth – og udviser stor glæde ved dette«

»En beboer, der har haft svært ved at interagere med nye mennesker og sjældent deltager i fælles arrangementer, føler sig nu pludselig i 'Ruth-eriet' tryk og deltagende«



En klovn uden Forestillinger



Lille Ruth ser med Hjertet

• FAKTA & FREMTID

Frederikssund Kommune har i sit budget nu på tredje år (siden 2013) afsat kr. 200.000,- årligt til projektet, som er en stor succes.

Herudover har omsorgscentre i Halsnæs, Hillerød, Lejre og Roskilde kommune effektueret besøgsrækker med omsorgsklovnen Lille Ruth.

Udover besøgsrækker afholder Isabella Flensted **Foredrag og PersonaleKurser** for styrkelse af '**Humor og Nærvær i Omsorgsarbejdet**'.

Se www.LilleRuth.dk – Her ses også billeder, film, artikler og udtalelser fra demenskonsulent, medarbejdere og pårørende.